

Sygn. akt V Ca 98/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Elblągu V Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Hryniewicz /spr./

Sędziowie: SO Barbara Płocheć

SO Lidia Kryszewska - Watkowska

Protokolant: sekr. sąd. Karol Rogoża

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 września 2014 r.

sprawy z powództwa S. C.

przeciwko małoletniemu Ł. C. zastąpionemu przez matkę A. C.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Iławie

z dnia 26 marca 2014 roku, w sprawie III RC 489/13

oddala apelację.

Sygn. akt V Ca 98/14

UZASADNIENIE

Powód S. C. wniósł o obniżenie od dnia 01 kwietnia 2013 r. alimentów z kwoty po 800 zł miesięcznie do kwoty po 400 zł miesięcznie, zasądzonych od niego na rzecz małoletniego syna Ł. C. wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w Iławie z dnia 12 października 2012 r. wydanym w sprawie sygn. akt III RC 431/12.

A. C., działając w imieniu małoletniego syna Ł. C., w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa .

Zaskarżonym wyrokiem Sad Rejonowy Iławie w oddalił powództwo.

Orzeczenie powyższe było wynikiem następujących ustaleń i wniosków:

Sąd Rejonowy w Iławie wyrokiem zaocznym z dnia 12 października 2012 r. wydanym w sprawie sygn. akt III RC 431/12 podwyższył alimenty zasądzone od S. C. na rzecz małoletniego Ł. C. z kwoty po 600 zł miesięcznie do kwoty po 800 zł miesięcznie.

Wówczas małoletni Ł. C. mieszkał wraz z matką A. C. w I. i pozostawał na jej utrzymaniu. Małoletni rozpoczął naukę w pierwszej klasie T. I.w I.. A. C. pracowała wówczas na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jako referent administracyjny ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 1.061,86 zł netto. Na utrzymanie syna według deklaracji co miesiąc przeznaczala: 960 zł

S. C. nie utrzymywał wówczas kontaktów z synem i jego matką.

Obecnie A. C. nadal samodzielnie wychowuje i utrzymuje małoletniego syna Ł. C.. Oboje z synem nadal mieszkają w I. w lokalu mieszkalnym stanowiącym współwłasność A. C., jej matki oraz brata. W lokalu tym oprócz małoletniego pozwanego i A. C. mieszka również jej matka. Matka małoletniego pozwanego pracuje nadal na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jako (...)ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie netto 1.195 zł miesięcznie. Ponosi koszty dojazdu do pracy. Małoletni Ł. C. nie uzyskał promocji do drugiej klasy T. I.. W okresie orzekania przez Sąd I instancji w ogóle nie uczęszczał do szkoły, cały czas przesiadywał w swoim pokoju, gdzie grał na komputerze, oglądał telewizję i słuchał muzyki. Małoletni pozwany nie wychodził z domu, nie utrzymywał kontaktu z rówieśnikami.

W stosunku do małoletniego Ł. C. w Sądzie Rejonowym w Iławie pod sygn. akt III Now 99/13 toczy się postępowanie w związku z podejrzeniem popełnienia przez niego czynu karalnego z art. 267 § 1 k.k. W sprawie tej została sporządzona opinia lekarza psychiatry , w której wskazano, że nieletni Ł. C. nie jest upośledzony umysłowo. Biegli orzekli, że na podstawie danych zawartych w aktach sprawy i jednorazowego badania nie są w stanie jednoznacznie wypowiedzieć się odnośnie stanu zdrowia psychicznego badanego. Ponadto wskazali, że podejrzewają występowanie u nieletniego choroby psychicznej pod postacią schizofrenii niezróżnicowanej, w związku z czym wniosli o umieszczenie nieletniego Ł. C. w szpitalu na oddziale psychiatrycznym i poddanie go obserwacji celem postawienia jednoznacznej diagnozy. Z uwagi na powyższe Sąd Rejonowy w Iławie postanowieniem z dnia 17 marca 2014 r. wydanym w sprawie sygn. akt III Now 99/13 zarządził oddanie małoletniego Ł. C. na okres czterech tygodni pod obserwację szpitalną .

A. C. wskazała, że w jej ocenie koszty utrzymania i wychowania syna miesięcznie wynoszą : 1.100 zł na wyżywienie, 230 zł na zakup odzieży i obuwia, 100 zł na zakup środków czystości i higieny osobistej, 35 zł na zakup witamin i leków, 60 zł na rozrywki dla dziecka. Powyższa nie korzysta z pomocy opieki społecznej.

Powód S. C. mieszka w Ż., województwo (...), wraz ze swoją obecną partnerką. Koszty utrzymania nieruchomości ponoszone są przez nich po połowie i obciążają powoda w kwocie ok. 413 zł miesięcznie. S. C. jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...)S.A. w upadłości likwidacyjnej ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem netto w kwocie 4.191,14 zł. Wynagrodzenie w tej wysokości uzyskiwał również w chwili ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów należnych małoletniemu pozwanemu.

Powód w marcu 2014 r. ukończył studia na Wydziale Elektrycznym Akademii (...) w G.. Koszt studiów za semestr nauki wynosił go 1.850 zł. Obecnie uczęszcza na lekcje języka niemieckiego, gdzie opłata za semestr nauki wynosi 950 zł. Od 2009 r. nie kontaktował się z synem ani z jego matką. Oprócz łóżenia alimentów nie przyczyniał się w innym sposób do utrzymania i wychowania syna. Powód oprócz małoletniego syna nie ma nikogo na utrzymaniu.

S. C. w 2013 r. sprzedał mieszkanie położone w I. o powierzchni 41 metrów kwadratowych za kwotę 120.000 zł. Z ceny sprzedaży --jak twierdził- spłacił kredyty zaciągnięte w bankach na kwotę 55.000 zł oraz pożyczki zaciągnięte u osób trzecich na kwotę 30.000 zł.

W świetle powyższych ustaleń, Sąd I instancji uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczany jest przez dwa czynniki: możliwości majątkowe i zarobkowe zobowiązanego oraz usprawiedliwione potrzeby osoby uprawnionej do alimentacji.

Jak wskazał Sad orzekający zgodnie z treścią art. 138 k.r.i o. można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego w razie zmiany stosunków. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, na skutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zwiększenie lub zmniejszenie wysokości świadczeń alimentacyjnych 274/99).

W ocenie Sądu po stronie powoda nie nastąpiło istotne zmniejszenie lub ustanie jego możliwości zarobkowych i majątkowych uzasadniająca obniżenie alimentów. Powód nadal posiada możliwości majątkowe i zarobkowe do łożenia alimentów na rzecz syna, które to możliwości zostały dodatkowo zwiększone poprzez ukończenie przez S. C. studiów na Wydziale Elektrycznym Akademii (...) w G.. Dodatkowo, od chwili ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów, powód sprzedał lokal mieszkalny za cenę 120.000 zł.

S. C. otrzymuje wynagrodzenie netto w kwocie 4.191,14 zł. Wysokość jego wynagrodzenia w sposób znaczący przekracza przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej. Powód z tytułu zamieszkiwania wspólnie ze swoją konkubiną w nieruchomości w Ż. ponosi nieznaczące koszty, które wynoszą go ok. 413 zł miesięcznie i nawet jeśli od uzyskiwanego przez niego dochodu odjąć koszty związane z jego dojazdem do pracy, kosztami utrzymania samochodu, wyżywienia czy lekcjami języka niemieckiego, to powód – w ocenie Sądu orzekającego – posiada wystarczające środki, aby łożyć na syna alimenty w dotychczasowej wysokości.

Na matce pozwanego spoczywa ciężar osobistych starań o utrzymanie i wychowanie małoletniego Ł. C..

W związku z powyższym należy uznać, że od daty ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów nie nastąpiła taka zmiana stosunków w zakresie możliwości zarobkowych i majątkowych powoda, która uzasadniałaby obniżenie zasądzonych od niego alimentów.

W ocenie Sądu I instancji od chwili ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów nie zmieniły się również usprawiedliwione potrzeby małoletniego Ł. C.. Wprawdzie małoletni pozwany od kwietnia 2013 r. nie uczęszcza do szkoły i w związku z tym nie uzyskał promocji do następnej klasy, jednakże do chwili osiągnięcia pełnoletniości podlega on obowiązkowi szkolnemu. Co więcej, absencja w szkole małoletniego Ł. C. i jego obecne zachowanie przejawiające się izolacją od świata zewnętrznego najpewniej związane jest z chorobą psychiczną małoletniego, o czym świadczą informacje pozyskane w sprawie sygn. akt III Now 99/13. Okoliczność ta nie może więc uzasadniać obniżenia alimentów należnych od powoda, gdyż w przypadku potwierdzenia diagnozy choroby psychicznej małoletniego koniecznym będzie zapewnienie mu specjalnego toku nauki oraz specjalistycznego leczenia.

Przyczyny te legły u podstaw oddalenia powództwa.

W apelacji od powyższego orzeczenia powód wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie żądania ewentualnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Skarżący zarzucił, że Sąd Rejonowy nieprawidłowo ustalił dochód powoda, gdyż w konsekwencji jest on niższy i wynosi netto 3600 złotych miesięcznie.

Nie jest też prawidłowym ustaleniem, że koszty utrzymania pozwanego się nie zmieniły, skoro nie chodzi on do szkoły, to szereg wydatków nie występuje, a matka dziecka nie wypełnia należycie obowiązku alimentacyjnego poprzez osobiste starania, skoro pozwany dopuścił się popełnienia czynu karalnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona.

Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie dokonał prawidłowych ustaleń i wysnuł uprawnione wnioski.

Apelacja natomiast powiela argumenty, na jakich zostało zbudowane żądanie obniżenia alimentów, mimo że Sąd I instancji trafnie wskazał w motywach zaskarżonego orzeczenia z jakich powodów pozew o obniżenie alimentów nie zasługuje na uwzględnienie.

Argumenty te Sąd odwoławczy w pełni podziela i ponowne ich przytaczanie jest niecelowe.

Dodatkowo natomiast należy stwierdzić, że poza sporem w tej sprawie jest okoliczność, że małoletni pozwany przerwał naukę, nie z powodu swego negatywnego stosunku do uczęszczania do szkoły, lecz z powodu choroby.

Rodzice mają obowiązek alimentacyjny nie tylko w stosunku do dzieci zdrowych, uczących się i spełniających ich oczekiwania, ale także, a nawet w jeszcze większym zakresie obowiązek ten winny realizować w stosunku do dzieci chorych czy sprawiających kłopoty wychowawcze, bądź zdrowotne.

Powód zdaje się nie rozumieć, że jego syn w związku ze swoim zachowaniem i przerwaniem nauki, był w trakcie diagnozowania schorzenia, na które zapadł.

Rzeczą powoda było dowiedzieć się u matki dziecka bądź w szpitalu, w którym dziecko było na obserwacji, jaką postawiono diagnozę i jakie zalecenia są w związku z tym wskazane.

Niezasadne z pewnością są twierdzenia skarżącego, że zmieniły się usprawiedliwione potrzeby pozwanego, skoro zaprzestał uczęszczania do szkoły.

Z zasad doświadczenia życiowego wiadomo, że dziecko chore szczególnie na chorobę psychiczną (a takie było podejrzenie po badaniu małoletniego pozwanego przez biegłych lekarzy), wymaga większych nakładów, aniżeli dziecko zdrowe. Konieczny być może będzie indywidualny tok nauki, stosowna terapia, większy nakład osobistej opieki, bądź wynajęcia tej opieki na czas pracy rodzica, być może szczególna dieta czy koszt zakupu leków.

Te okoliczności powód bez trudu by ustalił, gdyby stanem zdrowia syna był zainteresowany. Trudno bowiem liczyć, że syn odpowie na jego smsy w sytuacji, gdy powód nie utrzymuje z nim stałego kontaktu, a objawy choroby syna powodowały, że zamknął się w sobie i nie miał kontaktu z nikim z zewnątrz.

Również sprawa o popełnienie czynu karalnego przez syna nie wyklucza trafnego ze strony Sądu Rejonowego ustalenia, że jego matka głównie swój obowiązek alimentacyjny wypełniała poprzez osobiste starania o jego wychowanie, wręcz przeciwnie- pozwany nie miał wsparcia ze strony ojca w czasie trudnego okresu dojrzewania, nie było porozumienia rodziców w kwestii wychowania małoletniego, ani współdziałania w tej kwestii, co na pewno miało wpływ na postępowanie dziecka.

Trafnie zatem ustalił Sąd Rejonowy, że po stronie pozwanego nie doszło do zmiany, która mogłaby skutkować obniżeniem alimentów, bowiem zmiana w życiu pozwanego nie prowadziła do zmniejszenia usprawiedliwionych potrzeb po stronie uprawnionego wbrew sugestiom zawartym w apelacji.

Nie zaszła też żadna istotna zmian po stronie zobowiązanego.

Pozwany jest jedynym dzieckiem powoda i jedyną osobą, w utrzymaniu której powód ma obowiązek partycypować.

Zarobki powoda są jednoznacznie wskazane w zaświadczeniu pracodawcy na k-24 akt i wynika z niego, że kształtują się one w kwocie 4191,14 złotych netto. Powód ma nawet lepszą sytuację niż w czasie ostatniego orzekania o alimentach, gdyż w marcu bieżącego roku ukończył studia i nie jest zobowiązany łożyć chesnego w kwocie 1850 złotych za semestr oraz dokonał sprzedaży lokalu mieszkalnego i obniżył swoje zadłużenia, skoro –jak twierdzi- spłacił szereg zobowiązań za uzyskaną cenę sprzedaży.

Zmiana zakresu obowiązku alimentacyjnego może mieć miejsce –jak słusznie wskazał Sąd orzekający przywołując odpowiednie przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego-, jeżeli od ostatniego ustalenia alimentów nastąpi zmiana okoliczności czy to po stronie zobowiązanego, czy też uprawnionego. Przy czym zmiana tak musi mieć charakter istotny.

W niniejszej sprawie takiej zmiany nie ma. Sytuacja życiowa i finansowa powoda jest bowiem nawet lepsza, a sytuacja małoletniego zmieniała się w taki sposób, że nie spowoduje obniżenia jego usprawiedliwionych potrzeb ani tym samym obniżenia kosztów utrzymania.

Powód zatem winien partycypować w kosztach utrzymania syna w dotychczasowej kwocie , ponieważ nie zachodzą przesłanki z art. 138 krio, które uprawniałyby do zmiany zakresu obowiązku alimentacyjnego.

Apelacja zatem jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu zgodnie z przepisem art. 385 kpc